

TELEGRAFUL ROMANU.

N° 85. ANULU XVIII.

Sabiin, in 25 Octombrie (6 Noev.) 1870.

Invitare

la prenumeratiune pentru protocolul congresului nationalu bisericescu alu românilor de religiunea gr. or. din Transilvania, Banatu si Ungaria tienutu in 1 Octobre si urmatóiele dile ale anului 1870. Pretiulu unui exemplariu e 1 fl. val. austr.

Timpulu prenumeratiunei dura pana la 1-lea Ianuariu 1871, si colectantii suntu rugati a inainta banii de prenumeratiune pana la seroculu prefipu, caci altcumu nu se voru sicuti de bani de prenumeratiune.

Directiunea tipografiei archidiecesane.

Dela Congresu.

Siedint'a a XII (continuare).

Presidiulu pune acum la ordinea dilei raportu comisiunie 1-me.

Babesiu, ca referintele comisiunie espliindu motivele, pentru care comisiunie a aflatu cu cale a propune congresului representatiunea proiectata cátro Maj. Sea, si aratendu diferint'a intre parerea majoritatice si minoritatice din comisiunie, recomenda proiectulu spre primire de baza pentru desbaterea speciale.

Besianu recunoscundu in principiu punctele de manecare ale propunerei comissionale, si dechierându-se ca elu inca privesce partea ce se refere la modificatiunile facute pentru fruntaria militara, aceea o primesce si elu preste totu; iér' in casu se tiene de partea prima referitoria la modificatiunile facute pentru provincialu, in privint'a acelor a face urmatórea contr'apropunere.

"Maiestate c. r. apostolice,

prea indurare Dómne !

Grati'a, cu carea M. Vóstra, — va-li induratu a ferici biserica nostra, nici odata n'a fostu mai imbucuratore pentru credinciosulu clerusi poporu gr. or. român din Ungaria si Transilvania, cátu atunci cátu Maj. Vóstra la finea anului 1864 a-ti binevoit u a imprim dorint'a nostra cea mai ferbinte prin reinfintarea vechiei nostre metropolie din Transilvania.

1. Bucuri'a si măngaierea nostra a fostu si mai mare, cátu amu vediutu, ca din ingrigirea parintésca a M. Vóstra, Metropoliu nostra româna in a. 1868 s'a inorticolatul intre legile patriei, si s'a proveditu cu prea inalt'a santicunare, prin carea garantându-se autonomia bisericei nostra, ni s'a datu dreptulu in adunările nostre bisericesti a regulă administre si conduce intre marginile legii independente tóte afacile nostre bisericesci scolare si fundatiunale.

2. Tóte aceste, de o parte ne-au datu descula dovada despre parintesc'a ingrigire si intențiunea cea bona a Maj. Vóstra cátro noi, iér' de alta parte ni a oferit u ocasiunea de multu dorita a ne aduná intr'unu congresu nationalu bisericescu in a. 1868 pentru compunerea unui statutu organicu, care Maj. Vóstra in 28 Maiu 1869 V'ati induratu pre gratiosu alu si sanctioná.

3. Considerându tóte aceste, congresulu prezente coadunatul pentru prim'a óra pre basea statutului organicu sanctionatul prin Maj. Vóstra, ca reprezentate adeverat si legatu alu clerului si poporului credinciosu din întrég'a metropolia româna de relig. gr. or. se seniesce indetoratu cu supunerea omagiale a-si esprime cea mai profunda multumita si reconoscintia, cu atât mai multu, caci aceste suntu teliu atâtate fopte epocale in istoria bisericei nostra.

4. Dara cátu ni l'amu indrasnélala cu elipire

fiasca a descoperi bucuria, multiamita si reconoscintia nostra nemarginita pentru ingrigirea parintésca, si pentru gratia Maj. Vóstra, — indemnati de acésta gratia nu potem relacea temerile nostre provenite din aceea impregiurare ca in statutulu nostru org. cu ocasiunea prea inaltei sanctiunari s'au petrecutu unele modificari fara conlucrarea congresului nostru.

5. De si acele modificari suntu de o natura din carea nu potem deduce intențiunea de a se vetemă interesele bisericei nostra, — de si credemua ca introducerea unilaterală a modificărilor provine numai de acolo, ca congresulu nostru din 1868 s'a disolvatul de sine inainte de prea inalt'a santicunare a stat. org. si asi lipsea acelu organu, caru'a s'ar fi potutu comunică, modificările intențiunate, — de si vomu a presupune, ca acele modificari suntu facute numai cu intenție buna de a se punu cătu mai curendu in lucrare acelu statutu organicu — totusi fiindu-ca acésta sa intemplu unilateralu, fara conlucrarea nostra, temendu-ne nu cum-va acestu casu se prejudice viitorulu — cu supunere omagiale, venim a rogá pre Maj. Vóstra, ca se ve indurati pre gratiosu a ni asigurá si a ne dá garantia ca astfel de casuri in viitorul nu ne voru intimira si ca din acestu casu nu se va forma nece cátu uno precedinte prejudiciosu autonomiei bisericei nostra.

6. In cătu pentru meritulu modificărilor din cestiu desu unele dintre ele strinsu luate, apartine de afacerile nostre interne bis., totu-si fundu ca ele nu impedeau propasirea nostra, suntemu aplicati de asta-data a le priimí reservandu-ne dreptulu cu ocasiunea eventualei revisiuni a statut. org. a le luá in mai de aprope considerare.

7. Iér' pentru viitorul, de óre ce acum ne astâmu pre o cale legală si suntemu fericiti a gustá fructele sanetóse ale autonomiei nostra bis., nu potem intrelasá a nu rogá pre Maj. Vóstra c. r. ap. cu cea mai profunda umilitia, ca tóte stramurile, ori cătu de mici, neesentiale si grabnice ce s'ar si aflu de lipsa a se face in statutulu nostru org. sa nu se intempele nici odata, fara conlucrarea nostra, caci altcumu tóte drepturile nostra autonome garantate prin Maj. Vóstra, aru devenit illusorie, aru periclitá interesul si autonomia bisericei nostra, cee-ce n'a potutu si intențiunea Maj. Vóstra, — cátu V'ati induratu a sanctioná acestu statutu organicu. —

si o recomenda congresului spre primire.

Macelariu propune inch'erea desbaterei generale, si trecerea ia desbatere speciale. Dep. Borlea nu consente cu propunerea dep. Besianu, bá inca cere ca si la desbatere speciale sa se ia de baza propunerea minoritatice din comisiunie.

G. Ioanoviciu cere ca referintele sa spuna, care este votulu minoritaticei, ca sa lu cunoșcム. Referintela da in acésta privintia deslucreadaogându, ca in cestiu principale contraproponerea dep. Besianu exprima votulu minoritaticei din comisiunie, pre care minoritate au formatu in acésta privintia dep. Ioanoviciu si Moldovanu.

Macelariu roga pre referintele sa spuna, ca votulu minoritaticei de care a amintit dep. Borlea : este obiect de desbatere generale seu speciale ? si déca este de desbatere speciale, atunci sa se inchie desbaterea generale, si sa se faca votare mai intâiu asupra proiectului dep. Besianu.

Presidiulu dice: bine a observat referintele ca suntemu intr'o cete, care amu facut'o noi, dara mai adauge ca au avutu si alta influintia a ajutá la facerea cetaciei acestei a anume statulu, si atunci sa facutu totu de o data o gaura in cetatea nostra, dupa principiu dominatoriu alu statelor moderne ; care dreptu la vedem u numai de cătu in

legea, ce te garantiza metropoliu, unde se dice ca este autónoma in tóte afacerile, inse intre marginile, ce se atinge de schimbările facute in statutu din partea regiunui, presidiulu analisându-le un'a cátu un'a, si esprima opinionea si recomenda, că congresulu se rége pre M. j. Sea. preseurtu, sa demande regimului a recede dela modificatiunile facute.

Presidiulu pune acum la votare contra-propunerea dep. Besianu prin scularie si sculandu-se pucini pentru ea, acésta propunere nu se primește.

Deci se trece la desbaterea speciale asupra proiectului comisiunie, se cetește proiectul de reprezentatiune din punctu in punctu, care pana la punctul 4 se primește fara desbatere cu unică observatiune ca in locu de "legea tierii" sa se dica "legea patriei".

La p. 4 care definesce dreptulu de supraveghiere alu statului la deosebesce prin acésta definire de dreptulu absolutu, de tutela, presidiulu face observarea, ca acestu punctu e una pleonasmu, si cere a se sterga cu atât mai vertosu, caci prin definitiuni de aceste nu ispravim niciu.

Dep. G. Pop'a, cere a se sterga amintirea ca Majest. Sea este patronul bis. nostra, si adaogendu ca canónele bisericei nostra nu recunosc patro-natia, ceea ce afirmându-se din mai multe parti, referintele se inviosece a sterge.

Dep. Besianu e de parere ca aru trebusa să dâma multiamita Majest. Sele pentru sanctionarea statutului org. si inarticularea metropoliei, ce aru si sa se alature ca alinea a 3-a la punctul din cestiu, si face urmatórea propunere (vedi p. 3 din contr'a propunerea lui Besianu)

Dep. Babesiu privesce propunerea antevorbito-riului ca de sine singura statatore, carea nu are locu aicea.

Dep. Macelariu, este pentru considerarea adao-sului propusu de dep. Besianu.

Dep. Dr. Mocioni springesce pasagiul din cestiu din proiectu dicendu, ca este neaperata trebuintia de elu; in cătu pentru propunerea dep. Besianu, crede ca aceea nu se poate respecta la acestu locu, si este si de prisosu.

Dep. M. Romanu crede ca amintirea de moralitatea publica in dreptulu de supra-ma inspectiune, nu aru si a se face, pentru ca tocmai bis. este carea ingrigesce de moralitatea publica.

Dep. I. Ioanoviciu, din motivulu ca nu e cu cuiuintia, ca congresulu satia cu M. S. sa privesa modificatiunile facute in statutu de propositiune parti-nesce propunerea dep. Besianu.

Dep. Pop'a dice, ca nu e contr'a pasagiul comisiunie, ci crede ca propunerea dep. Besianu inca are locu, fiindu ca odata s'au multiamitit M. Sele, pentru restaurarea Metropoliei, iera acum'a vomu a multiamti pentru sanctionarea statutului organicu.

Dep. Borlea e de parere ca propunerea pentru multiamire poate din cuiuintia sa se faca de osebi, caci unde ne plângemu, nu e locu a si multiamti.

Dep. G. Pop'a, este de parere antevorbito-riului, caci fara de aceea se afla la inceputul reprezentatiunei, multiamire si fericirea poporului ortodox roman din Ungaria si Transilvania expresu.

Referintele reflecteza, ca comisiunie esmisa, au avutu a se ocupá numai de modificărilor facute in statutulu org., si ca acum'a numai de acestea este vorba, iera deputatul Besianu déca vrea sa vorbesca de multiamita, atunci sa propuna alta comisiunie speciala, carea sa se ocupe numai cu compunerea adresei de multiamita.

Presidiulu pune la votu
Punctele urmatore din adresa, se primește fara combatere pana la alu 7-lea, prin carele se da

expresiunea parerei de reu, pentru modificatiile facente unilateralmente, și pentru că ele să nu păță servicii nici odată sub nici unu cuvenit de prejudecăt, se răgă M. S. a permite, că se fia privite modificările acestea și pertractate numai că propositiuni ale coronei.

Dep. G. Ioanoviciu propune, că acestu pasagiu să se esmită, motivându, că nu este nici o necesitate de a pronunța aceea.

Dep. Borlea, arată că este absolută necesitatea de a se primi pasagiul comisiei, căci numai prin acela se justifică pasarea și judecată mai departe asupra modificatiilor.

Dep. Macelariu, nu află necessitatea pasagiului acestuia, deci partinsece propunerea dep. G. Ioanoviciu.

Referințele deslucesc, că pasagiul după argumentele premerse cuprindu în sine aceea, că în viitor să nu se mai facă modificări unilaterale în statut, ci modificările, să se consideră, că propuseni pră gratiose, căci altfel nu am luat baza de sub picioare.

Presidiul dăce, că se intielege de sine, cum ca suntemu silii a răgă pre M. S. să demande regimului, că ună séu altă modificare să o lase afară, și astă cele-lalte arguminte suntu numai nescă plesnami.

Punendu-se lasarea afară a pasagiului la votare, prin sculare, și începându presidiul a numeri voturile, pâna se închee, — dep. Babesiu sprijinit de d. Macelariu, cere votizare nominală, pretemeiul unei liste subscrise de 21 membri.

In urmă acăstă facandu-se votare nominală resultă 33 voturi cu nu, și 29 vot. cu da!

Prin urmare se stergă pasagiul cestionat, și se primesc testulu originalu.

Pasindu la punctul alu 8-lea despre cvalitatea modificatiilor facute, referințele explică diferenția între parerea majoritaticei, și minoritaticei comisiunii, dintre care cea din urma constă din membrii ei: Babesiu, Borlea, și Vasiliu Popoviciu.

Dep. Popea, sprijinesc votulu majoritaticei și indu că este deplinu corespundatoriu.

Dep. Borlea, sprijinesc votulu minoritaticei, că unul ce normédia multu mai bine categoriile modificatiilor.

Punendu-se la votu propunerea minoritaticei la acestu punctu, majoritatea se ridică, și presidiul declară votulu minoritaticei de primitu.

In urmă acestei decisiuni punctele mai departe urmatore, se primesc fără desbatere, anume se primesc în privința modificatiilor facute la primă dispusetiune generală la §. 105 și 157, la § 151 și 156, în fine la a 9-a dispusetiune generală propunerea majoritaticei comissionale; ieră în privința modificatiilor la § 6, § 116, și 162 propunerea minoritaticei.

După acăstă referințele cetește mai departe punctele despre modificatiile facute sub e, pentru § 13, 15, și 122, în privința soleloru, și cea facuta sub g, pentru § 175 în privința limbii, și explicându-le mai de aproape recomenda primirea.

Dep. G. Ioanoviciu, dice, că de către congresul ară voi se să facă reprezentatiunea contră celor două legi despre scoli și naționalitate, acăsta-i să fără indoială în dreptu de a-si face, însă nu e corespundatoru scopului, că acăstă să se facă aicea „per tangentem” ci deosebi, propune dăra ca partea reprezentatiunei privitor la cestiunea acăstă să se lase afară.

Presidiul punendu întrebarea, că primesc se propunerea dep. Ioanoviciu, pentru esmiterea punctelor din cestiune, se radica numai o minoritate, și astfel propunerea cade; ieră testulu reprezentatiunei, se declară de primitu.

In fine referințele da cetire celor-lalte puncte ale reprezentatiunei ce se referă la modificatiile facute pentru fruntaria militară.

După acăstă punendu-se la votu, se primesc testulu întregu alu reprezentatiunei.

Dep. Bologa cere a se decide încă în siedintă de astăzi pre ce ca se să trimită adresa către Maj. Sec.

După schimbarea mai multoru pareri s'a primit cu majoritate, că reprezentatiunea congresului prin presidiu să se subsceră M. Sele.

Referințele amintesc că în reportul comisiei se propune cum că prin cuprinsul reprezentă-

tiunii proiectate se rezolvă și caușa séu gravame-ntru pentru legea scolară.

Să iá la cunoștință.

Mai departe amintesc referințele cum că comisiunea au aflat cu cale a propune, că încătu se tiene de ingerintele și inflintă daună a autorităților politice și militare din fruntaria militară, actele referitor la acestu obiectu tóte să se restituie, și respective să se ceda consistoriului din Craiovești cu aceea invisiune, că acelă pentru tóte cauzele speciali obvenind sa facă la tóta ocasiunea arătări și plănsori speciali către c. r. ministeriu imperial de resbelu atragendu-i atențunea asupră inconvenientului și marei stricaciuni ce causădă acele aduse nedefinite, ce s'au facut statutului nostru org. și astfelui acelu consistoriu prin date speciali sa spriginesc grayaminele nóstre cuprinse în reprezentantia primita, și cu acăstă se rezolvă și propunerea deputatilor Vas. Popoviciu și I. Balnăianu.

Se primesc.

Presidiul pune mai departe la ordinea diley resultațiul scrutinului facut pentru senatul scolar și epitropescu.

Dep. I. Lengeru, că referințele comisiunii esmiseră pentru scrutinarea voturilor dela senatul scolar, reportéda, că cu majoritate absolută de voturi s'au alesu în senatul scolaru de membri ord. dep. I. Popescu cu 70 voturi, M. Babesiu cu 63, Ioane Lengeru cu 61, și Ios. Belesiu cu 49 vot, ieră suplentu Dr. A. M. Marienescu cu 43, Dr. Racuieiu cu 43, și Ioane Papiu cu 38 voturi; prin urmare suntu a se alege încă 2 membri ordinari.

Dep. Ioanu Popescu, că referințele comisiunii esmiseră pentru scrutinarea voturilor dela senatul epitropescu, reportéda, cum că cu majoritate absolută a voturilor, s'au alesu de membrii ord. ai senat. epitropescu următorii: Nicolae Isiga cu 73 voturi, Antonu Motoni cu 69; Parteniu Trombitasiu cu 62; Bran de Lemeny cu 58; Ioane Popoviciu prot. cu 55; Iulianu Ianculescu cu 53 vot, — ieră că membrii suplenti: Carolomeiu Băulescu cu 60 vot, I. T. Popoviciu cu 54, Timot. Miclea cu 53; Antonu Bechneiu cu 52, și Dr. Aur. Brote cu 46 voturi.

Dep. Borlea cere că de 4 ore ce intră cel alesu din senatul scolaru și epitropescu, Dr. Brote sta în rodeie cu Dr. Marienescu, unul sa cuvinte se rezigneze. Dep. Marienescu se declară în urmarea acăstăi repasită dela Senatul scolaru la insuși inviorea sea.

Dep. Fauri propune că vine acumă a se vota să pentru senatul bis. 3 membri ordinari și 3 suplenti; — la senatul scolaru 2 membrii ord. și 1 suplentu; ieră la celu epitropescu 1 membru suplenitoriu.

Presidiul cere că acelă, cari au intrunitu majoritatea voturilor să se privescă de alesu.

Cu acestea se anunță din partea congresului căi anumiti din senatul scolaru și epitropescu că alesu.

Fiindu tempulu forte înaintată siedintă se închee și presidiul enunță pre după amedi la 4 ore continuarea votisării și a scrutinului despre alegerea membrilor ordinari și suplenti ce mai lipsescu în cele 3 senate ale consistoriului metropolitanu.

După amedi.

Redeschidindu-se siedintă la 4 ore sub presid. Ilustr. Sele dep. eppu. Procopiu Ivacicoviciu,

Presed. prezintă suplică dep. Mich. Besianu prin care se răgă a i se dă concediu din cause grave familiare.

Congresulu incuviintă concediu cerulu.

Dep. Ioane Popoviciu prot. că membru alesu la senatul epitropescu declară, că nu pote primi alegerea din cause binecuvante.

Presidiul punendu la votisare, rezignarea dep. Ioanu Popoviciu nu se primesc.

Presidiul pune la ordinea diley completarea alegilor pentru tóte trei senatele, și începându cu adunarea voturilor, după rendulu alfabetico, în tia-care se află 67 de siedule cu voturi.

Cu privire la cele trei senate să esmită acum 3 comisiuni pentru scrutinare.

Fiindu comisiunile esmiseră găta cu scrutinul, referințele Ardeleanu, referéda că pentru senatul strinsu bisericesc, majoritatea voturilor au intru-

nit. Mich. Velceanu 39, Iacobu Popoviciu 61, Savă Popoviciu Barcianu 61 că ordinari; ieră Petru Anca cu 63 vot. Iosifu Baracu cu 59 și Dr. Pascariu cu 57; că suplentu.

Pentru senatul scolar se reportă prin referințele I. Lengeru, că majoritatea voturilor au intruit că ordinari; Dr. Ioanu Mesiotă cu 65 vot. Dr. Paulu Vasilescu cu 56 vot, ieră că suplentu Davidu Almasianu cu 67 voturi și Nic. Popu cu 56 voturi.

La senatul epitropescu se reportă prin referințele P. Suciu, că majoritatea voturilor au intruit că suplentu Ioane Galu cu 59 voturi.

Presidiul provoacă congresulu a enunță pre cei anumiți de alesi.

Congresulu i anunță pre toti acești din partea sea de alesi.

Dep. Ioanu Popoviciu, că membru alesu în senatul epitropescu declară că sta în rudenia de aproape cu protop. Iacobu Popoviciu, că membru alesu în senatul strinsu bis din care causa se vede nevoită a resignă dela alegere.

Dep. Macelariu face urmatoreea propunere: Congresulu declară a se proroga pâna la 1 iunie 1871, insarcinându comisiunile, cari nu s-au gătit elaboreate pâna la diu'a numita ale fini.

Atâtă propunere acăstă cătu și declarării dep. Ioanu Popoviciu, se va pune în siedintă de mână spre decidere.

Cu aceste se închee siedintă, și cea urmatore se enunță pre diu'a de mână la 10 ore.

Diuaristică

Trăim în unu periodu, care pre lângă nenumerate avantajuri cuprindă în sine și multe scăderi. Aru crede cine-va, că cesto suntă conditioane de celelalte, și nu e asiă. Scăderile unde se află, arata o stare morbăsa a societăției, și de că nu se vor sterpi curendu societatea accea în carea se află ele va dă de mari fatalități.

Cându meditămu asupră scăderilor, le affămu în cele mai diverse forme, legate de cele mai diverse obiecte. Că publicisti inse nu ni se va lăua în nume de reu de către ougelămu mai anteu la cele legate de diuaristica.

Diuaristică e unu mijloc de comunicatiune, nu numai de intemperi, ci și de idei. Ea este calul prin care se potu respondi ideile mai tare și în o extindere însemnată. Cu cătu ideile suntu mai varie, cu atâtă și escitarile de noue idei și lucruri suntu mai inlesnite.

La nemți, la francesi, la englesi etc., unde se urmează cu diuaristică astfelu, vedem o viață dezvoltată în nenumări rami, vedem că chiar diuaristică a trebuită sa se ramifice în atâtea foi speciali, numai pentru că sa pote satisface lipsei celei mari de a se comunică idei despre politica, despre științie, despre economia și în fine despre tōte afacerile, cu cari se ocupă omenii.

In adeveru, cătu e de bine, cându fie că omu, fie elu lucratoria de di, agricultura, gradinaru, economu de vite, meseriașiu de orice meseria, neguiațioru, amplioatu, preotu, investitoru, — o lume, pre carea elu că ochii fizici nu o pote avea totă dinaintea sea, o are deschisa în imaginativă căstigata prin lectura. Fie care din acești enumerați mai susu e mai indemanatecu la orice interprindere, din cauza că lectura de foi diverse nu lăsa că elu sa sia streinu de lucrurile, pre cari esperintă cea tiermurita nu lu lăsa sa vina cu ele în atingere.

Dara nu numai astău, fie care are cea mai bună ocazie de a-si probă si bunefactea cugetărilor sele și a te aprețui valoarea finale depunute în vre-o făla, în arenă publică, unde se potu discută, se potu cerne și lamuri.

Fatia cu imprăjurările aceste aru crede ci-nova că diuaristică este o bunătate nespusa pentru omenire și că atare e imbrăsata de toti, fără nici o distincție.

Fiindu-ca amu atinsu indată la începutu de scăderi, și în cele din urmă, de scăderile diuaristică, trebuie să affămu cu durere, că o parte din diuaristica este unu veninu ascunsu pentru ceteriori, intocmai precum suntu acelă beuteri spirituoșe vitriolate, cari pre din afara pără firma de mijloace de recreare a părăilor fizice trupesci.

Unii omenigonescu scopuri egoistice, fie acele din

privintia către castigur de avere, fia din privintia către căstign de popularitate și alte vanități omenesci. Acești se compara organe de a le publicității și preomeni ce au sa scrie întrunsele. Comunicatiunea ideilor este atunci din o fabrică de cogetări infestate de băla avidităției și ambitionei vanitășii și văi de acel bietu cetitoriu, carele nu se va sci orientă și nu va sci alege reulu din bine, pentru că este perduto pentru prosperarea comună! Un exemplu mai însemnatu amu avutu de curendu în făia cunoscuta în multe cercuri și de ale noastre, „Gartenlaube.“ Acătă eră pâna de curendu ună din foile cele mai bune beletristice. Conte Bismarck a aflat-o de unu organu săptăaptu de a și respandă priu trăiescă ideile sole franceso-sage și ideile de glorificare casei domnitore din Berlinu. Din acelu momentu ce condeile scrierii in areea foia au fostu vendute unui scopu ambifosu, băi în cetitorii nemtesci au alunecat pre ghiatia, carea nu cerutu victimele de sute de mii de nemți morți și raniti pre pamentu streinu, carea cere astădi inca morți, raniti, bolnavi în totu modulu și sume enorme de bani și carea în fine inca cne sciocele politice și sociali mai poate aduce atâtă pentru nemți cătu și pentru Europă. Ce se discemă de diariile cele multe ce le sustinu, și subvenționă zidani, și jesuitii, cari tōte cu frase mari de libertate și liberalitate săptămană pre satia discordă și alte reale între omeni, pentru că acelă sa poftă trage folose fie-care in partea loru.

Vor fi pote și între foile din diueristică noastră română din România intrăga de aceste? nu vădă sa dicemă. Deplângemă și vomu deplângemă totu-de-ună o injosire de felinu acestă, déca vomu astă-o ca esista unde-va. Pâna ună alta insă noi suntem o alta durere.

Ori cătu de folositorie amu vediutu ca este diueristică pentru omeni, și cu tōte ca noi nu prenă astămu in puselione de a nu potă mai curendu să mai tardiu astă și cunoscă, déca unul său altu organu de publicitate este vilu și-să vinde convingerile sole pre bani său pentru scopuri vanitășii, — astămu ca diueristică faptice este putienu apărtuită, Vre-o dăvespredice milioane de susflete, nici o suta de foi, — e o proporție de spariatu.

Scaderea cea mai generale lo noi e dara in primă lină putenul interesu de publicitate.

Amu mediatu de multe ori asupră obiectului acestui, cu foile noastre a mānă, că sa astămu de suntemu in ratacire cu assertiunea ce ni se imbiu mereu, și totude-ună amu sositu la resultatul de a ne punu intrebarea: ca ore numai atălea idei sa esiste in capetele românilor, căte sunta depuse in diariile noastre? Si amboru propriu, și inca nu nu lasă a presupună astă ceva. Dăre trebuie sa ne punem numai decătu alta intrebare, și adeca, déca între barbatii românilor numai stată sciu sa-si comunice tesaurii ideilor loru in publicu, pre căci și vedem facandu-o acestă in diariile noastre naționali?

Déca no numerămu numai inteliginția dei aici din locu, unde suntu atău Dr. imprepturi și de alte facultăți, déca loāmū sumă profesorilor, advocați și ampliaților, că se tacemă de preotime, in Brașovu s. a. m. astămu ca nu suntemu putien la număr, déra saferimă de scaderea, ca nu ne arelămu multi in publicu *) M-i cu séma din Brașovu nise oferesce, suntemu își spiti a dice, o sterilitate relativă mare. Sa nu crăda cine-va ca cei de acolo nu suntu clientii nostri, cum avă ore cine bunetate a ne spune; dara realitatea nă arata sterilitatea esista; bătul direct, gimnas. de acolo are necesuri mari și multe numai pâna și vede programul gimnasiului tiparit, necum sa se potă acceptă de acolo ceva și pentru altu soiu de publicitate **)

Ori cum amu intorsu făia, ori unde amu alegatu sa ne probămu assertiunea noastră amu datu de nepasare generală, carea pretinde că redactorii foilor noastre se fia: isvoru de nouătăți de totu felinu, isvoru de ideile cele mai diferite din totu ramii vietiei, cu unu cuvintu ei sa fia o comoră din carea se ese totu ce ne trebuie spre inavutirea materiale și intelectuale.

Apretiunile excepțiunile și le va apărtiu si bunul celitoru alu nostru, însă scaderea atinsa in cele de mai susu incătu privesce diueristică noastră

nu o va pute negă nimenea. Să noi nu o amu rescolă, pentru că scimă cătu de neplacuta e cōrdă ce atingem, dară simtimu o datoria de a atinge acătă cōrdă, pentru că sa nu ne tredim in o di ca amu amurită in mijlocul unei lumi, carea iubescă vati și carea se nisuesce a o imbogăti cu fapte ce o documenteză.

Că sa sunu justi către noi insine aru trebusă acurgemă cu felin de felin de cestioni la foile noastre, foile aceste prin acătă se ose din monotonă ce le amenință, publicul sa se electrizeze de interesu adeverat și sa cetăscă. Atunci totă fizionomia naționalei noastre aru fi altă, pentru că nu amu si străini uni de altii, și nu de lumea cu carea suntemu constrinși de astădi a trăi, și nu amu avé tempu sa sunu sa ascultăm cu septembările cum d. e. cătă o es . . . face probe de stilu pentru ca cutare idea nă esită din lumenată și demnă sea rată, că Minerva din capulu lui Joe.

Eveneminte politice.

De dincolo de Laită spunu diariile vienești ca e criza ministeriale. Suntu aceste numai nisice dorințe ale partidelor ce reprezinta foile ce împărcă sciri de acestea, să suntu fumul unui adeveru ce are să se realizeze mâne poimâne, vomu vedé preste putienu. Nemtii nu potu mistu pre baronul Petru, carele siede in ministeriu și astă dorintă cea mai mare a loru e, cu criza său fără criza ministeriale, sa lu vada datu odata afara.

Mai însemnatu evenimentu este celu anunțat joi prin o telegramă din Versailles, in carea se dice ca Bismarck a oferit lui Thiers unu armistițiu de douăzeci și cinci de zile, pentru că in acestu tempu sa se potă face alegerile la o constituanta. Armistițiu, are a se face pre basea statului quo militari din dină subscrise. Astă dara rogaciunea cea comună ce eră sa se severiasca in castrele prussianilor, că sa le ajute Ddien sa pustiesca Parisulu române, neseversita și prusianii mai amâna ocuparea capitalei franceze, pre carea o credeau că lauda pâna la 15 Nov. o. n.

Unu telegramă de ieri din Londonu, spune ca armistițiu e facutu. In tempul acestui armistițiu, Parisulu se va proveđe cu nutriminte. Constituanta e convocata pre 15 Novembre. — In Parisu s'a intemplau o demonstrație inarunată contra incheierei armistițiu. Garda naționale a restabiliu ordinea.

„Daily news“ facă descoperiri interesante in privintia purtărei, imperateli Eugenia. Ele dică imperatés'a este departe de ori ce intriga in defavorul său desonorează Francie, din contra dens'a este de acordu cu regimul din Tours in ceea ce privesce concederea vre-unei parti de teritoriu de alu Franciei Prusiei.

Ba imperatés'a nu a sciutu nimică nici de missiunea lui Boyer, negotiatoriu intre cortelelui generalu alu prussianilor și intre Bazaine, nici de manifestulu imperatului, carele și de altumintre se dice ca e apocrisu.

Imperatés'a, se dice in numită făja, va pasi ieră-si activa, înse atunci căndu va fi sositu timpulu potrivit de acțiune.

Thiers carele a umblat pre la tōte curtile europene de a reprezentat pre Francia se dice că a scrisu paper o epistolă, in urmă cărei papă speră că pâna la craciună va fi mantuitu de italiiani. In casulu acestă francesă aru incepe de nou a se face slugile absolutismului celui mai obscur pre căndu in afară părta liberalismului celu mai exemplar. Purtarea acătă dubia ii va returnă pâna in fine de totu și pentru totu deun'a. —

In Spania, Prim a propusu curtiloru candidatură la tronu a ducelei de Aosta (ala doilea fiu al regelui Victorie Emanuel). Alegerea regelui se pune la ordinea dilei.

In România sunto camerite convocate.

Dietă Ungariei.

Siedintă din 26 Octobre a casei magnatilor, primă in sessiunea acătă, s'a deschisă primă presiedinție Majláth la 1 ora. La acătă siedintă participă și mulți prelati, cari, dela deschiderea conciliului român, au fostu absenți.

Notariulu casei ablegatilor, G. Ivačko, prezintă articolul de legă despre modificarea art. de l. IV.: 1868, sanctiunate de M. Sebeș. Se va publică și depune in archivu.

Se celeste după aceea o scrisoare a notariului conte I. Szapáry, prin care arată ca se reträge din postul seu de notar. Se va face alegere nouă.

O cerere a președintelui tablei r. pentru unu exemplarul alu acelorui casei in favoarea bibliotecii fondate de elu pentru amplioatii tablei r. se incuviintă la recomandarea președintelui Majláth.

Incheerea siedintei la ½ 2 ore. Diu'a tie-nerei siedintei prossime se va face cunoștința pre calea obiceinuită.

In siedintă din 27 Octobre a casei depu-tatilor se autentica protocolul siedintei de ieri.

Mai multi reprezentanti predau petiții care se transpunu comisiunii de petiții.

Se publică rezultatul alegerilor de ieri. In comisiună de immunitate s'au ales Bogdanu cu 119 voturi, P. Hoffmann 119, I. Iush 177, Leonhardt 119, br. L. Simonyi 194, Tomassich 119, D. Török 119, G. Urhazy cu 119, Em. Hodossy 119 și A. Matyus 119 vot.

In comisiună de petiții Fr. Bay cu 120 voturi, A. Barcsay 120, A. Bogyó 120, Hajdu 197, Eitel 120, Orosz 120, Filipovics 120, Stoll 119, L. Szegyényi 420, și M. Urményi cu 119 voturi.

In comisiună pentru drumul de feru se alesă Daniel cu 127 vot., Hézmar, Korizmics, Röth și Geniezei cu 122, Reményi 190, Latinak 198, P. Muzslay 196, conte L. Pejacsevics 195, I. Poczolay și A. Petrovay cu 119, E. Simonyi 121 și conte Ferd. Zichy cu 120 vot.

In comisiună pentru revisiunea sotoceliloru: P. Madoesányi cu 99, M. Krolgevics 99, L. Plachy și V. Szilagyi cu 99 și St. Dezső 100 voturi.

Președintele provoca atâtă comisiunile cătu și sectiunile a se constitui cătu mai ingraba.

La ordinea dilei e desbaterea despre proiectul de conclusu alui E. Simonyi, de altu cum cunoștu cetitorul. Proiectul se cetește.

E. Simonyi și exprima dorintă, ca de ore ce presiedintele ministrilor, care pote dă deslușiri apriate despre politică esterna, nu e de fată, sa se amâne desbaterea ceea ce se și incuviintăza.

Referentul comitetului verificatoru, Paul Orădódy anunță ca deputati I. Helly, Th. Vécsey, conte A. Vay, A. Lászlóffy și I. Zambokréthy suntu verificati definitivu, A. Degré inse cu reservă terminul de 30 pentru ascernerea vre-unei protestu.

Mâne nu se va tinea siedintă, ci sectiunile voru conveni pentru de a desbată unele proiecte.

Incheerea la ¾ 12 ore.

In siedintă din 29 Octobre se autentica mai întâi protocolul siedintei precedente; după aceea anunță președintele mai multe petiții, care se transpunu comisiunii respective.

I. Helly intrăba pre președintele ministrilor ca facută regimul magiaru vre-unu pasiu cu privire la evenimentul ca România și teritoriul română să se impună cu regatul Italiei in urmă votului populației lui ?, recunoscută regimul unică ? și déca a recunoscutu, care dispoziții a luate său are de cugetu a luă cu privire la ambasadorul austro-ungurescu in România ?

D. Irányi ascenă unu proiectu de conclusu in urmă căruia, casă sa însărcineze ministeriul a prezintă unu proiectu de legă privitoru la regularea referințelor imperiului magiaru cu Cislaitania pre basea uniunii personale și pre lângă abrogarea articolului de legă XII: 1867.

Președintele dispune ca acestu proiectu de conclusu sa se pună dimpreuna cu propunerea lui Tisza la ordinea dilei pre Linia viitoare.

La ordinea dilei e alegerea comitetului pentru prefigarea numerului și resedintelor judecătorilor de primă instantia.

Rezultatul alegerei se va publică in siedintă prossima.

Incheerea la 11 ore. Siedintă pr.: Luni la 10 ore.

ADUNAREA SOCIETATIEI

TRANSILVANIA

PROCEZU-VERBALU

Siedintă 1-a Dumineca, 11 Octobre, la 7 și jumătate órcoséră in localulu societății de arme

*) Unu cor. alu „Albinei“ in unulu din nrri trecuti in indolență sea a mersu pâna la impertinentia de a pretinde ca redactorul acestei foii (C. T. R.) sa fie de scriu festivitatea st. Sofii, fiindu ca a fostu pre tempulu acelă in Brașovu in afaceri private.

**) Szolj igazot s betörök a f...

Președintia dlui A. Papiu Ilarianu.

I.

D. Președintele deschide siedintă adunării prin următoarea dare de séma, atât trimestrul, cât și anual, facute în numele comitatului societății.

Onorabila adunare,

Cu această adunare anuala intram în alătura anului alu „Societății Transilvaniă”.

Aveam să dă séma despre starea societății atât pre cele din urma trimestrului, începând de la Ianuarie până la finele lui Septembrie a. c. cât și pre anul întreg, începând dela 1 Iuliu 1869, până la finele lui Septembrie a. c.

După statut, adunarea trebuia să fie convocată pre luna trecută Aprilie, însă pregătirile necesare pentru serbarea diley de 3/15 Maiu ne pusera în imposibilitate de a tine adunarea în Aprilie; ieră în luna Iuliu era preste pulinția a tine adunare, lipsindu pre atunci o mare parte din membri.

1. Iată de acum darea de séma atât pre cele din urma trei trimestrului, cât și pre anul întreg.

a) Sumă totală a banilor intrati în aceste din urma 9 luni, parte că tase și donațiuni de la 74 membrii, parte că subvențiuni din bugetul Statului pre anii 1869 și 1870, de la consiliul municipal din Craiova pre anul 1868 și de la cel de la Galati pre jumătatea anului curent, parte că procente, și în fine, că estraordinarie, face lei noi. 6,602 79

Ieră cheltuielile facute parte în trebuințele societății, parte cu trimiterea stipendiilor, suntu. 6,775 19

Scadiendu cheltuielile din primii remaine o diferență în minus. 172 40

După verificarea facuta la adunarea din Ianuarie anul curent, banii remaini în casă societății, în bonuri și în numerariu, era 80,285 37

Din care scadiendu diferența de susu. 172 40

Se constata că avere societăției de la inițierea ei până la finele lui Septembrie anul curent, face în totală. 80,112 97

Asă dă banii intrati în cursul celor din urma trimestrului nu au potut acoperi totă spese și pentru prima dată de la intemerea societății, acoperînd diferența de 172 40 din interesele capitalului.

Se însemnă insă că astă diferență vine de acolo că stipendistul nostru de la Turin și a primit dejă parte ce i se cuvine pre quadriluniul Octombrie Ianuarie, în sumă de lei 587, de asemenea servitorul societății le-a să de lei 59; căci altu-mintrele și astă-data amă ave un plus de lei 474 10.

Sa mai afia inca în casă societăției o sumă de 259 lei și 82 că depozit, în bon de tesăru. Astă sumă se consideră că depozit până la soirea listelor, cari se ascopă inca de la unu dnu colectoru, precum amă mentionat și în adunarea trecută.

Inelul și cerceii donați de d-na Gr. Alesandrescu nu s-au potut inca desface.

In aceste din urma luni, numai d. colonelul Gigărău și-a câștigat dreptul de membru alătura adunării cu sumă de lei 200.

D. Nicolae Opranu a trimis societăției și a treia rata de 25 galbeni din sumă de cinci sute (Nr. 500) galbeni ce a donat societății.

D. Grigorie Brăianu a trimis societăției sumă de 140 lei noi.

b) Iată acum, dlor, și starea anuala a societății începând de la 1 Iulie anul trecut până la finea lui Septembrie anul curent, în adevăr unu an și trei luni.

În cursul acestui an, alătura alătura societăției, se formă 150 membri.

Din acestia suntu membri ai adunării.

Sau incasatu preste totu anul tacse, donațiuni, subvențiuni, pro-

cente, estra-ordinari. 17,598 76

Sau cheltuitu preste totu anul 12,360 39

Au remasă venitul curat 5,238 37

La care adaogându-se venitul curat alătura anului trecut 74,870 60

Astă avere societății face 80,112 97

Asta avere consiste.

1. În dove bonuri de tesa-ru, care împreună reprezinta sumă 76,371 26

2. În numerariu 3,741 61

80,112 97

2. Cartea societății în acestu an n'a fostă unde să se tipărească gratis, dă totu și mele să fie publicat în „Romanul.”

Totu posturile dela comitetu se indeplinește gratis.

Ne va trebui ince unu casieru comptabilu cu garantie.

Domnilor, amu dăsu ca în numerariu se află în casă societăției lei noi 3,741 61, însă, în realitate, din aceasta sumă, lei noi 629 61 se găsescu într-o obligațiune a omului din membru societății, alătura căruia nume să-mi dati voia alătura în astă siedintă publică; de asemenea nu voi spune astă-data modulu cum se astă suma la den- sulu, sub titlu de impozit, dintr-unu timp cându eu lipsiamu din ieră și comitetul era reprezentat prin o delegatione. Comisia d-vă va primi totu deslusurile necesare. De altminteră speru ca banii se voru restitu.

Studentii întreținuti de noi se părtă toti trei destulu de bine după sciințele ce avem până acum.

D. Dragescu, dela Turin, va termină cu finea lui Augustu anul viitor.

Potă ca atunci vomu și în stare a trimite doi insi.

Societatea de să nu incasă că în anii tre- cuti, dăra existență ei este asicurată, și considerându impregiurările în care ne aflăm, putem dice că stămu destulu de bine.

Comitetul d-vă a facutu și în acestu an cătu a pututo după impregiurări, și cu astă are onore a-si depune mandatul.

II.

Dupa astă dare de séma d. președinte conform art. 24 din statut propune alegerea de secretari din sinulu adunării.

Facendu-se alegerea, se proclama de secretari dñi I. Stoianu și G. Orasianu.

III.

In virtutea art. 19 lit. c. din statut se proclama de membru alătura adunării d. Colonelu Gigărău. (Applause).

IV.

Se procede la alegerea comisiunei pentru esa- minarea socotelilor trimestrale și anuale și se proclama de membru ai comisiunii dnii Jarca, Siscu, I. Aleșiu, Frumosu, Stravolca, Borosiu și G. Comsiu.

V.

Se decide că siedintă viitoră se fia Dumineca la 18 Octombrie 7 și jumătate ore sără în același localu, și cu astă siedintă se radica la ora 9 și jumătate.

Președinte, A. Papiu Ilarianu.

Secretari, G. Orasianu, I. I. Stoianu.

d. „Rom”.

In cestiunea serbarei de la mormentul lui „Stefanu celu mare”.

Publicul cetitoru este deja informatu despre causele care au facutu să se amâne proiectul serbare de la mormentul lui „Stefanu celu mare.” Cu totă astă insă, credem că nu va fi fără valoare pentru cei interesati epistolă de la vale, pre care o primiramă dilele trecute de la Comitetul din Viena, că respunsu la o serioză adresată din partea Redactiunii noastre. Iată-o:

Viena în 7 Oct. 1870

Comitetul centralu pentru serbarea întru amintirea lui „Stefanu celu Mare.”

Domnule Redactore!

Pretiosă dv. epistolă din luna lui Iulie, amu primit-o, și ni pare reu de a nu ve fi potută responde până în prezent; cerându-ve deci scusa pentru astă regretabilă impregiurare, venim totu odată a ve arată și causele acestei tragicări.

In tempolu din urma ocupării comitetului centralu era atât de mare, incătu acestă pre lărgă

totu bună sea vointia nu potu respondu indată direct la totu corespondințele intrate carele curgeau în adevăr că ploaia din totu partile, că dreptă dovedă vie despie marele interesu, — ce avea onoratul publicu român pentru realizarea acestei ma- retie serbari nationale.

Pre lărgă aceste se mai facem cunoscutu, că sîrbe multi membri ai comitetului centralu ple- cara din Vienă preste ferii, și prin urmare sarcină celor remasă devin si mai grea.

Acesti putieni facuta ce putura. El profitara de disperația română spre a res- punde celu putieni indirect multu onoratilor se-i corespondenti, și a i informa in acestu modu despre pasii facuti in caușa serbari.

Acum trecându la pretiosă dv. epistolă sim- timu o mare multumire indeplinindu-ne ună din cele mai frumoase indatoriri, de că profitam de acea ocazie spre a ve exprimă sinceră noastră re- cunoștință pentru sprințul ce ati binevoită a lu dă idei anunțate de junimea română academică. Pasii ce ati binevoită a i face, merită totu recunoștință junimei academicice.

Iera cătu privesc celelalte informații, co- doriti a le primi de la noi, avem onore a ve spune:

Precum ve este dejă cunoscutu, serbarea să a manat până la anul viitor, însă rămă din caușa resbelului actualu. Guvernul României „sa ne impede” nu pote și vorba, ieră guvernul austriac este dejă informatu și interpelându-se nu ni-a pusă nici o pedica, și nici nu pote, fiindca noi ne întronim prăbasă legii de intrunire.

Programă este în genere totu aceea a comi- etului provizoriu publicata dejă prin diare.

Pentru incertelare va îngrijii comitetul cen- tral, ieră pentru mancare și beutură numai intrătăta, incătu va angaja la locul serbarei una os- petariu de la carele onoratii ospeti voru fi pusi în poziție a și procură aceste cu pretiuri moderate.

Banii dejă adunati, și ce i veli mai adună, de că ni i trimitem nouă, binevoită a dispune de ei precum scuti.

Nic. Teclu Ioanu Bambacu Presedinte Secretariu. Cor. de I.

Concursu.

Devenind vacante stațiunile investitoare din in- spectoratul districtual gr. or. II-lea alătura Geoaginului, se publica concursu până la 31 Octombrie a. c.

1. Almasiul mare cu salariu 120 fl. v. a. cuartiru și lemne.

2. Bacaintu cu salariu 120 fl. v. a. cuartiru și lemne.

3. Balsia cu salariu 120 fl. v. a. cuartiru și lemne. Salariele acestea se platește pre anul scolaric de 9 luni.

Doritorii de a ocupa vreună din acestea stațiuni au de a-si așterne petițiile cu documentele necesare la subscrishu până la terminul presipit.

Secarămbu 12 Octombrie 1870.

Sabinu Pisoi Prot. gr-or. și inspectoru Scolariu distr.

Concursu.

Devenind vacanta stațiunea investitoare în comu- na Scarisioră, se deschide concursu până în 24 Oc- tombole 1870 st. v. pre lărgă urmatorele emoluminte.

Salarialu anualu 200 fl. v. a. Cuartiru și lemne că voru fi de lipsă.

Cei ce doresc a concură pentru acestu postu au a tramite până la terminul presipit la subscrishu pre lărgă petițiile loru, ca au absolvit teologia, s-au pe- dagogia atestat de botezu, și moralitate și ca scie cän- tările bisericesci.

Scarisoră 28 Septembre 1870. Comitetul parochialu. prin

88-2 Ioanu Patitie Protopopu.

Bursă de Vienă.

Din 24 Oct. (5 Nov. 1870).

Metalicele 5% 57 65 Act. de creditu 255 40

Imprumut. nat. 5% 67 45 Argintulu 120 25

Actiile de banca 721 Galbinulu 5 78 5/10